

Tijdschrift van de

8e jaargang nr. **1**

Stichting voor
Toepassing van de
Individual
Psychologie

mensenkennis
opvoeding
persoonlijke groei

DE STICHTING
TOEPASSING VAN DE
INDIVIDUAL
PSYCHOLOGIE
1072 BT RIJSTEDAM

PORT BETAALD
PRODEGRAVEN

MENSENKENNIS, OPVOEDING, PERSOONLIJKE GROEI is een tijdschrift dat wordt uitgegeven door de S.T.I.P. (Stichting voor Toepassing van de Individualpsychologie. Het is bestemd voor iedereen, die belangstelling heeft voor de leer en de toepassing van de INDIVIDUALPSYCHOLOGIE van Alfred Adler e.a. Het blad wordt toegezonden aan degenen, die d.m.v. een jaarlijkse bijdrage van minimaal f 25,00 het werk van de S.T.I.P. mogelijk maken en voorts aan allen die daarom verzoeken. Losse nummers worden op verzoek tegen postprijs toegezonden.

ADRESSEN:

S.T.I.P.-BESTUUR

voorzitter	Adrie v.d. Horst	Westervoort
Zde voorzitter	Theo Schoenaker	Zuetersbach
sekretaresse	Wil van Vuuren	Rotterdam
Zde sekretaresse	Solveig van Adel	Heemstede
penningmeester	Wil den Dulk	Bodegraven
Zde penningmeester	Hans den Dulk	Bodegraven
lid	Rida van Dongen	Rotterdam
lid	Joke Peelen	Abcoude
lid	Gerard Peelen	Abcoude

INFORMATIE:

SEKRETARIAAT

Jean Sibeliusstraat 39, 3060 MJ Rotterdam; Tel: 010-456 33 82
Doorgeven van adreswijzigingen en alle betalingen.

PENNINGMEESTER

Oranjelaan 61, 2411 VX Bodegraven; Tel: 01726-1 73 43
Giro: 3101100 t.n.v. S.T.I.P. te Bodegraven.

BOEKENVERKOOP

Marian Leben, Sternstraat 16, 3582 TC Utrecht; Tel: 030-51 41 03

REDAKTIE

Wil van Vuuren, Joke & Gerard Peelen.

COPYDATUM; 7 MEI 1988

AANMELDING BEGUNSTIGER STIP

Naam:

Adres:

Woonplaats en postcode:

Opsturen naar het STIP-sekretariaat,
Jean Sibeliusstraat 39,
3069 MJ Rotterdam.

AANMELDING SOCIALE LEERWEEK

Naam:

Adres:

Woonplaats en postcode:

Opsturen naar het STIP-sekretariaat,
Jean Sibeliusstraat 39,
3069 MJ Rotterdam.

AANMELDING THEMADAG 16 APRIL

Naam:

Adres:

Woonplaats en postcode:

Opsturen naar het STIP-sekretariaat,
Jean Sibeliusstraat 39,
3069 MJ Rotterdam.

INHOUD

Inhoud.....	pag. 3
Beste lezer.....	pag. 4
Hoera, ik ben weer verliefd!.....	pag. 5
Reakties cursus "Praktisch Ouderschap"	pag. 6
De karakteristieken van de gezinssamenstelling.....	pag. 7
De wegloopdag.....	pag. 17
Onder de aandacht.....	pag. 24
Aktiviteiten.....	pag. 27

AAN DIT TIJDSCHRIFT WERKTEN MEE:

PHIL. BOSMAN
RIDA VAN DONGEN
MAARTEN HURTS
JOKE PEELEN

GERARD PEELEN
FRED HO SAM SOOI
WIL VAN VUUREN

**IN DIT DEMOKRATISCHE TIJDPERK HOUDT VERANT-
WOORDELIJKHEID IN, DAT WIJ BESLUITEN WAT WIJ
ZELF DOEN WILLEN EN NIET WAT ANDEREN DOEN
MOETEN**

Uitspraak van Rudolf Dreikurs

DOELSTELLING S.T.I.P.

- * Bekendmaking en verspreiding van de principe van de Individualpsychologie van Alfred Adler.
- * Bevordering van de toepassing van deze principes in opvoeding, zelfopvoeding, onderwijs en bedrijfsleven.
- * Hulp bieden bij de praktische toepassing van de Individualpsychologie.

BESTE LEZER,

Als u dit 1e tijdschrift in 1988 ontvangt, is het LENTE!!!. En men zegt wel: een nieuwe lente, een nieuw geluid. En dat gezegde is deze lente zeer wel van toepassing. Zowel op het STIP-bestuur, als ook op dat van de NWIP.

Om met de laatste te beginnen: er hebben zich wat wisselingen voorgedaan. Mw. De Vos en dhr. Glastra, hebben na jarenlange intensieve deelname, het bestuur verlaten. Daar zijn nieuwe "gezichten" voor teruggekomen: dhr. Ger van Eldert en prof. Cyriel de Keyser. Ook Annemarie Schoute - als cursusvertegenwoordigster - neemt deel aan de vergaderingen. Vanaf deze plaats wensen wij de NWIP een hele goede toekomst toe. Ook bij de STIP laat zich een nieuw geluid horen! Vanuit de oudergroepen die het afgelopen seizoen hebben gedraaid, zijn - tot nog toe - een drietal enthousiaste mensen "opgestaan", die zich daadwerkelijk willen inzetten binnen het STIP-bestuur, om zo met elkaar de IP in Nederland verder uit te breiden. Het zijn Gerard en Joke Peelen en Rida van Dongen. Zij zullen zich in "onder de aandacht" aan u voorstellen. Heel blij zijn wij met het feit, dat Gerard een "onderwijsmens" is. Ger in het ene, Gerard in het andere bestuur.... belooft dat iets voor de toekomst?! Ofwel konkreet: wij spreken de wens uit in de toekomst nauwer met elkaar te kunnen samenwerken (Ik hoor de sneeuwkllokjes jubelen!).

Natuurlijk heeft zo'n nieuw bestuur plannen. Gelukkig! In de eerste plaats om diegenen, die in het bestuur zitting hebben een meer gedegen IP-kennis te "kweken". De vraag naar groepen, m.n. oudergroepen, is heel groot en dat kan ik gewoon niet meer alleen aan. Er kunnen infofolders aangemaakt worden t.b.v. het onderwijs, etc. We willen graag Marianne Blumenthal in oktober hier hebben voor een schilderkursus... Misschien voelt u nu al nattigheid?! Waar ik

*** IN VOORBEREIDING**

- een IP-cursus m.n. voor de bestuursleden z.s.m.
- een weekend voor groepsbegeleid(st)ers, voorjaar '88
- een weekend met Marianne Blumenthal, okt '88
- het weekend "omdat ik eenmalig ben" 24 sept. '88
in "de Poort" door Holger Przybyla en Wil van Vuuren.

*** AKTIVITEITEN IN HET BUITENLAND:**

- 04-06 MRT AGAIP - Yvonne Schuerer
Finaal en kansaal denken;
Wiesbaden/BRD
- 04-06 MRT AGAIP
Droom en dans met Petra Klein
en R. Schmidt aan het Instituut
voor danstherapie; Hamburg/BRD
- 05 MRT Tijd 15.00-20.00 uur:
IP op school. Kreatief werken met
teksten - Renate Frøhlig in
A. Adlerinst.; Duesseldorf/BRD
- 12-13 MRT Lichaamstaal als uitdrukking van de
levensstijl met Irene E. Kummer;
Dortmund/BRD
- 06-08 MEI Schildertherapie met M. Blumenthal;
Landegg/CH
- 04 JUN School en klassen - interne counse-
lingsprocessen met Helmut Henschen
in de Universiteit; Muenster/BRD
- 01-03 JUL Training groepsbegeleid(st)ers;
Wiesbaden/BRD
- 17-30 JUL ICASSI '88 Chios/GR
Folders bij het sekretariaat
- 02-04 SEP AGAIP/STIP-weekend; Groesbeek/NL
- 23-24 SEP Levensstijl/Helmut Henschen; Aken/BRD
- 21-23 OKT Ziekte of probleem met Albrecht en
Luise Schottky; Schlou Werneck/BRD

deelnemen. U gelieve zich middels bijgaande strookje voor 10 april aangemeld te hebben bij het sekretariaat.

*** WEEK SOCIALE THERAPIE
MAANDAG 15 T/M 19 AUGUSTUS 1988.**

Gedurende deze week sociale therapie met Theo en Toni Schoenaker. Een week om in een veilige situatie jezelf en anderen beter te leren kennen; zicht te krijgen op (een deel van) je levensstijl en zodoende mogelijkheid om beter met de levenstaken te leren omgaan. Theo en Toni Schoenaker doen dat op hun specifieke manier, gebruikmakend van de IP en de laatste tijd ook van de NLP (Neurolinguïstische programmeren). Mensen die al eens eerder een sociale leerweek meemaakten, weten wat dat inhoudt! Zeker de moeite waard. De deelnemers werken en verblijven in conferentieoord "De Poort", Bieseltsebaan 34, 6561 KC Groesbeek, telefonisch bereikbaar onder 08891-71204. Schitterend gelegen in de bossen. De kosten voor deze week bedragen f 810,- op basis 4 pers.kamer, f 835,- voor 3 pers.kamer, f 860,- voor 2 pers.kamer en f 895,- 1 pers. kamer. De prijzen zijn per persoon en all in, incl. koffie en thee.

De minimumdeelname aan deze groep is vastgesteld op 15 personen. Uw deelname-formulier + 1/2 bedrag dient uiterlijk 15 juni 1988 in ons bezit te zijn. Voor meer inlichtingen kunt u het sekretariaat bellen. Wij wensen u een fijne week toe.

**ALS WIJ ONSZELF AANKLAGEN - VAAK MEER DAN GE-
RECHTVAARDIGD IS - TRACHTEN WE DOOR DEZE ZELF-
KRITIEK AAN TE TONEN, DAT WIJ HOGE MORELE MAAT-
STAVEN HEBBEN.**

Uitspraak van Rudolf Dreikurs

naar toe wil is u erop attent te maken, dat bij dit tijdschrift uw acceptgiro zit. Wilt u het bedrag zo snel mogelijk overmaken? En als het in uw vermogen ligt, misschien wat meer, dan de gebruikelijke F. 25,00 per jaar. Tot slot: vergeet niet om even bij de activiteiten te kijken. Wellicht is er iets voor u bij. TOT ZIENS EN GENIET VAN DE LENTE!

COPYDATUM; 7 MEI 1988

**HOERA
IK
BEN WEER
VERLIEFD**

Verliefdheid is een wonderlijk gevoel
als een lente in je hart.
Alles wordt anders.
Alles krijgt kleur.
Als je verliefd bent
wordt alles mooi en zonnig
omdat je voor de helft
blind bent geworden,
blind voor de kwade,
vervelende kant van het leven.
Er zijn vele soorten verliefdheden
maar er is een verliefdheid,
die we in onze gecompliceerde,
gepsychiatriseerde, probleemzware
samenleving meer dan ooit nodig hebben:
DE VERLIEFDHEID

OP GEWONE ALLEDAAGSE DINGEN!
De ontdekkingen van de laatste tijden
zijn geen ontdekkingen van wijsheid,
maar ontdekkingen van snelheid,
die je geen stap vooruit helpen
naar je geluk.
Ontdek met mij weer
de gewone dingen,
de simpele charme
van de vriendschap,

een paar bloemen voor een zieke,
een open deur, een gastvrije tafel,
mosselen eten
of 'n haring,
in een luie stoel liggen
en naar de lucht kijken,
een handdruk, een glimlach,
de stilte in een kerk,
de tekening van een kind,
het opengaan van een bloem,
het fluiten van een vogel,
een rij populieren,
een beek, een berg,
een koe...

Het leven wordt een feest,
als je kunt genieten,
van gewone, alledaagse dingen!
Het is lente! Hoera!
Ik ben weer verliefd
op gewone dingen!

UIT; PHIL. BOSMAN: "MENS IK HOU VAN JE"

REAKTIES CURSUS "PRAKTISCH OUDERSCHAP" ABCOUDE

De cursus "Praktisch Ouderschap" o.l.v. Wil van Vuuren heeft op mij verwarrend gewerkt (en ik heb slechts 5 avonden van de 10 bijgewoond!) Althans in eerste instantie. Nu, een week of 6 later, kan ik beter zeggen, of de gedachten en gevoelens, die overhoop zijn gehaald, een nieuwe plaats hebben gevonden.

Deze PO-cursus bleek vooral een aanzet tot meer bewust worden van mijn eigen optreden, reacties en vooroordelen, zowel t.a.v. kinderen en volwassenen als mijzelf.

Terwijl de cursus "liep", vond ik dat er te weinig aanknopingspunten waren, die ik zocht:

AKTIVITEITEN

* MET Z'N HOEVELEN ZIJN WE HIER EIGENLIJK? ZATERDAG, 16 APRIL 1988.

Op 16 april a.s. is er een themadag georganiseerd met als titel: "Met z'n hoevelen zijn we hier eigenlijk?" We beginnen 's morgens met een schilderoefening op muziek. A.d.h. van deze oefening bekijken we o.a. hoeveel ruimte we zelf innemen; of ons die ruimte gelaten wordt; of we de ander de ruimte geven waar zij behoefte aan hebben; of we ueberhaupt opmerken of en welke ruimte die ander wenst. Ruimte moet hier heel breed gezien worden. Dan is er tijd voor onze zelf meegebrachte lunch. 's Middags doen we dan weer een schilderoefening en gaan we wat verder op de zaken in.

Het is handig om makkelijk zittende kleding te dragen, dat een stootje kan hebben. Voor deze dag hoeft u beslist geen kunstenaar te zijn. Liever niet zelfs...!

Deze dag vindt plaats in: **De Piusschool, Broekzijdselaan 4, 1391 CP Abcoude.** De school is op 16 april 1988 telefonisch bereikbaar onder het nummer 02946-1314. De begeleiding is in handen van **Wil van Vuuren** met assistentie van **Annemarie Schoute**. Wil begeleidt al jaren groepen; heeft een aantal cursussen en trainingen gedaan op IP-gebied o.a. geschilderd met Marianne Blumenthal. Daarnaast werkt zij als astroloog/grafoloog en met kleurendiagnostiek. Annemarie heeft o.a. de IP-basiscursus gedaan bij Ton de Bruyn en volgt momenteel de 2-jarige opleiding van de NWIP.

De kosten van deze dag zijn: Fl. 30,00 p.p., inclusief materialen, koffie/thee. Abcoude heeft een eigen station en is makkelijk bereikbaar. De school ligt op enkele minuten lopen vanaf het station. Naast het station vindt u een plattegrond, die u de weg wijst. Aan deze dag kunnen min. 10 en max. 15 mensen

aangeboden haar te helpen en dit gaat nu gebeuren. In welke vorm is nog niet precies bekend, maar dat leest u vast nog wel in een volgende S.T.I.P.-aflevering. Eerst krijg ik nog een "stoomkursus I.P."

Groetjes Rida.

Wij zijn heel blij en dankbaar (het lijkt wel een geboorte) met deze aanwinst en hopen, dat deze mensen met veel plezier en een grote inzet de IP mogen helpen uitdragen. Maar... er kan nog meer bij. Heus, de plannen, die we hebben, kunnen niet slechts door een handje vol mensen verwezenlijkt worden. Mocht u wat tijd, energie en enthousiasme voor de IP over hebben, laat het ons dan snel weten. En dat zeg ik om het volgende. Wij hebben Ton de Bruyn gevraagd een soort cursus te geven aan de bestuursleden om meer IP-kennis op te doen. Het zou jammer zijn als u ons wilt helpen, om te moeten konstate- ren, dat we dan net begonnen zijn. Bij het drukken van dit nr. is het nog niet zeker of Ton inderdaad op onze vraag ingaat. Wij zijn hoopvol, doch lukt dit niet, dan kijken wij naar iemand anders uit. Wij hebben Ton eveneens gevraagd een weekend voor begeleid(st)ers van oudergroepen te verzorgen. De bedoeling is dat mensen die een groep (willen) begeleiden, wat meer zicht krijgen op het groepsgebeuren en hun eigen funktioneren, zodat zij niet het gevoel hebben "in het diepe te moeten springen". En dat laatste geldt m.n. voor de mensen, die voor het eerst een groep gaan begeleiden. Ook mensen, die nog niet zeker weten of ze wel daadwerkelijk een groep willen starten, zijn natuurlijk van harte welkom bij dit weekend. Hier is hetzelfde van toepassing als bij het bovenstaande: we weten nog niet, hoe, wanneer en waar. We moeten even het antwoord van Ton afwachten.

ik wilde direkt toepasbare ideeën opdoen, die ik in mijn werk en thuis kon gebruiken. Het boek "Praktisch Ouderschap" bood voldoende informatie om uit de voeten te kunnen; tijdens de cursusavonden, die ik bijwoonde, werd vooral ingegaan op ervaringen van de deelnemers (m/v). Die stonden nogal ver af van mijn eigen situa- tie.

Naar nu blijkt hebben de gesprekken op die avonden een "na-ontstekingseffekt"

Ik neem mijn eigen reacties beter, in elk geval, anders, waar dan eerst; ben meer ge- spitst op de bedoeling van iemands woorden/ daden dan voorheen en vooral de situaties die makkelijk tot ruzie kunnen escaleren op een be- vredigender manier.

Mijn manier van anderen aanspreken is aan het veranderen. Ik leg de nadruk op wat ik vind en voel, laat anderen buiten schot door niet over ze te oordelen (behoudens de gevallen waarin ik me daarop betrap), formuleer mijn stellingen minder stellig, waardoor anderen meer uitgenodigd worden tot reageren.

De cursus "Praktisch Ouderschap" is voor mij een cursus "Praktische (mede)mensschap".

Maarten Hurts.

COPYDATUM; 7 MEI 1988

DE KARAKTERISTIEKEN VAN DE GEZINSSAMENSTELLING.

FLOY. C. PEPPER, Oktober 1986,
Vertaald door Fred Ho Sam Sooi

Een andere manier om het gedrag van een kind op school te begrijpen is het bestuderen van de karakteristieken van de gezinssamenstelling. Door het beschouwen van het gedrag van het kind zien we het ontstaan van bondgenootschappen en tegenstanders binnen het gezin. Elk persoon is

uniek in zijn/haar benadering van de sociale situatie en de manier waarop hij/zij daar een eigen plaats in zoekt. Als we het vanuit die invalshoek benaderen is elk afwijkend gedrag een indicatie van een verkeerd idee dat het kind heeft over zichzelf en zijn/haar plaats in de groep alsmede een verkeerde benadering van anderen.

Het verband tussen de ervaringen van het kind binnen het gezin, in het bijzonder de invloed van het gezin op de persoonlijkheid van het kind en zijn ervaringen in de wereld buiten het gezin is onze zorg. De ervaringen binnen het gezin zijn het belangrijkste referentiekader waarmee het kind de wereld waarneemt, interpreteert en evalueert.

De kennis, vaardigheden en gewoontes die het kind eigen maakt in het gezin bepalen zijn mogelijkheid om situaties buiten het gezin met goed gevolg op te lossen. In dit artikel zullen we ons bezighouden met wat er gebeurt met het kind in het gezin, de mogelijkheden en onmogelijkheden, de uitdagingen en verwachtingen die worden beïnvloed door zijn plaats in het gezin (oudste, jongste, middelste, etc.) en hoe dit inzicht de ouder/volwassen behulpzaam kan zijn bij het bepalen van zijn/haar manier van handelen.

DENKT U AAN HET STORTEN VAN UW JAARLIJKSE BIJDRAGE?

Persoonlijkheid en karaktereigenschappen zijn uitingen van mobiliteit in de gezinsgroep i.t.t. andere veronderstellingen die persoonlijkheid en karaktereigenschappen voornamelijk toeschrijven aan erfelijkheid, psycho-sexuele ontwikkeling, algemene individuele ontwikkelingsprincipes, of uitsluitend omgevingsprikke-

gebied stil staan.

Door de cursus "Praktisch ouderschap" ben ik in aanraking gekomen met de I.P. Een nieuwe wereld ging er voor mij open. Genoeg stof tot nadenken, maar net zoveel nieuwe toepasbare mogelijkheden m.b.t. het opvoeden van de drie meiden. Aan mijn geestesarmoede wordt hard gewerkt!

Omdat ik zo enthousiast ben geraakt door de IP-gedachte, vind ik het een goede zaak om me daadwerkelijk in te zetten om deze gedachte ook aan andere mensen door te geven. Het mes snijdt aan twee kanten. Ik krijg de kans om me meer te verdiepen en aan de STIP lever ik mijn bijdrage.

DENKT U AAN HET STORTEN VAN UW JAARLIJKSE BIJDRAGE?

Ik ben Rida van Dongen, een 33-jarige moeder van 2 meisjes (Loes 5½ en Irene 3). Van beroep ben ik verpleegkundige, maar momenteel werk ik niet i.v.m. persoonlijke omstandigheden. Met de S.T.I.P. ben ik in aanraking gekomen via het boek "Praktisch ouderschap". Toen ik dit gelezen had, dacht ik: "Dit is het, zo ga ik het doen". Maar tussen lezen en doen zit een wereld van verschil. In dit geval 3 mensen, met ieder een eigen (en bij mezelf al behoorlijk vastgeroest) levenspatroon en karakter. In april 1987 heb ik, als noodkreet, Wil van Vuuren gebeld en zo in een oudergroep terecht gekomen. Mijn ogen zijn hier open gegaan (en ik heb soms nog moeite mijn mond te sluiten). In januari ben ik begonnen met een "Levensstijlgroep" o.l.v. Wil, met, naar mijn idee, goede resultaten. Toen ik in S.T.I.P. nr. 3 van het vorige jaar Wil haar "redactioneel gejammer" las, heb ik

ONDER DE AANDACHT

Allereerst willen een drietal mensen zich aan u voorstellen:

Mijn naam is **Gerard Peelen**, ben 36 jaar oud en woonachtig in Abcoude. Vader van drie lieve dochtertjes (Myrthe 4%, Myron 2%, en Myrna 1%). Ik ben werkzaam als directeur van de basisschool "de Notenbalk" te Harmelen. Het was ook twee jaar geleden dat onze oudervereniging van de school Wil van Vuuren had uitgenodigd voor een thema-avond met als titel "Opvoeden, kun je dat leren?" Al mijn gedachten omtrent opvoeding werden door Wil in een kader geplaatst. Het kader van de Individual psychologie van Alfred Adler/Rudolf Dreikurs. Ik was hier erg van onder de indruk, daar ik toen alles op een rijtje kreeg wat ik vagelijk al dacht. Ik ben mijn oudervereniging nog dankbaar dat ze Wil van Vuuren hadden uitgenodigd. (9 maart a.s. komt zij weer een thema-avond verzorgen met als titel: "Teveel aandacht"). In gesprekken met ouders van kinderen van mijn school merk ik ook dat er een zeer grote behoefte bestaat aan handvaten in de opvoeding. Voor autorijden moet je je rijbewijs halen, maar opvoeden moet iedereen maar kunnen! De praktische toepasbaarheid van de Individual Psychologie is groot. Dat ondervind ik dagelijks. Ik wil me daarom inzetten om de doelstellingen van het S.T.I.P. te helpen realiseren.

COPYDATUM; 7 MEI 1988

Ik ben **Joke Peelen**, 34 jaar oud, moeder van Myrthe, Myron en Myrna. Voordat ik 4 jaar geleden Myrthe kreeg, was ik full-time werkzaam als verpleegkundige. De laatste jaren heb ik het weliswaar erg druk gehad met mijn gezinnetje, maar voelde me op *geestelijk*

lingen. Het concept van de gezinssamenstelling als dynamische uitleg, ziet de ontwikkeling niet zozeer als het resultaat van factoren, die bij het kind samenkomen maar van zijn eigen interactie.

HOE GOED WIJ ONZE LEVENSOPDRACHT VERVULLEN, HANGT AF VAN HOE GROOT ONS GEMEENSCHAPSGEVOEL IS.

Uitspraak van Rudolf Dreikurs

Hij beïnvloedt de groep en de andere leden van het gezin in dezelfde mate als hij zelf door hen beïnvloed wordt. Zijn eigen invloed op de groep is waarschijnlijk groter dan andersom omdat zijn opvattingen hen dwingt dat ze hem behandelen zoals hij verwacht behandeld te worden. Elk kind, bepaalt zijn eigen manier van optreden om zijn/haar plaats in het gezin te verwerven. Al zijn inspanningen zijn gericht op het verkrijgen van het gevoel van zekerheid, - een gevoel van erbij horen- dat alle problemen van het leven overwonnen zullen worden en dat hij veilig en als overwinnaar te voorschijn zal komen. Het kind ontwikkelt die eigenschappen waarmee het betekenis hoopt te verwerven of misschien zelfs macht en superioriteit hoop te verkrijgen in de gezinsconstellatie. Mensen reageren in identieke situaties verschillend. Geen enkel kind uit het zelfde gezin groeit op onder dezelfde omstandigheden. De gezinssituatie waarin elk kind opgroeit is aan veranderingen onderhevig. Deze veranderingen kunnen diverse oorzaken hebben;

- 1 Met elke geboorte verandert de gezinssituatie
- 2 Ouders worden ouder en krijgen meer ervaring;
- 3 Ouders kunnen welvarender worden en een

- eigen huis kopen;
4 De ouders kunnen verhuizen;
5 Stiefouderschap t.g.v. echtscheiding of een sterfgeval.

Andere mogelijkheden of factoren die de plaats van het kind binnen het gezin kunnen beïnvloeden zijn een ziekelijk of invalide kind. Een kind dat geboren werd vlak voor of vlak na de dood van een ander kind. Een jongen alleen tussen alleen meisjes. Adler betoogde dat de gevaren van het voortrekken van een kind t.a.v. de anderen niet nadrukkelijk genoeg gesteld kunnen worden.

Nagenoeg alle ontmoedigen in de jeugd vloeien voort uit het gevoel dat iemand anders wordt voorgetrokken. Waar jongens worden voorgetrokken zijn minderwaardigheidscomplexen bij meisjes onvermijdelijk. Kinderen zijn zeer gevoelig, en zelfs een goed kind kan op de verkeerde weg geraken door het vermoeden dat anderen worden voorgetrokken. Adler heeft betoogd dat in het levenspatroon van ieder kind een afdruk (invloed) zit van de positie van het kind in het gezin met haar duidelijke karakteristieken. Hij heeft erop gewezen dat alleen de plaats van het kind in de gezinsconstellatie veel afhangt van zijn toekomstige levenshouding.

HET ENIG KIND

Het enig kind heeft een duidelijk moeilijke start omdat het zijn hele jeugd doorbrengt in het gezelschap van personen met meer ervaring. Hij probeert misschien kennis en vaardigheden op te doen die de goedkeuring kunnen wegdragen van volwassenen, of hij probeert sympathie te winnen door verlegen, stil of hulpeloos te zijn.

- 1 Meestal verwend, en als jongen vaak een moedercomplex;

Kijk eens aan, zei Ekster tegen zichzelf, Klein Konijn gaat recht-toe, recht-aan naar huis, recht-toe, recht-aan terug om de jongste te zijn.

Het werd al een beetje donker, maar een minuut later zag Ekster weer iemand op zijn tenen uit de open plek tevoorschijn komen.

Het was kleine Eekhoorn.

Hij keek rond, om zich ervan te overtuigen, dat niemand hem zag. Toen, met een geweldige vaart rende hij zo hard hij kon de hele weg naar huis.

Recht-toe, recht-aan terug om de oudste te zijn, grinnikte Ekster.

En toen, net toen het helemaal donker was, zag Ekster Kleine Egel uit de open plek tevoorschijn komen, Hij keek voorzichtig om zich heen en toen draafde hij naar huis, dezelfde weg die hij gekomen was terug om de middelste te zijn.

Nou, nou, zei Ekster, het leek een weg-loop-dag te worden, maar per slot is het een terug-loop-dag.

Wat is het eigenlijk voor een heen-en-weer-loop-dag? vroeg Ekster aan de wijde wereld.

Wat is het voor een dag als weglopers besluiten om weer thuis te willen zijn?

MINDERWAARDIGHEIDSGEVOELENS ZIJN EEN AANSPORING OM HET BETER TE DOEN; EEN MINDERWAARDIGHEIDSCOMPLEX BETEKENT DAT MEN ERKENT VERSLAGEN TE ZIJN.

Uitspraak van Rudolf Dreikurs

gaan.

Zo is het helemaal niet, zei Klein Konijn, mijn middelste broertje heeft veel meer pret dan ik, hij hoeft thuis niet al het werk te doen, maar ik wel, want ik ben de oudste.

En mijn middelste zusje heeft het ook veel beter dan ik, zei Kleine Eekhoorn, zij hoeft niet thuis te blijven, zoals ik, ze vinden haar niet te klein voor alle pretjes, maar mij wel, het is gewoon niet eerlijk.

Ekster bleef maar heen en weer wippen van de ene tak op de andere en probeerde alles te horen. Tenslotte zat hij stil en keek naar op de kleine dieren.

Toen zei hij langzaam: Ik heb het gevoel dat toch iedereen in zijn familie een eigen plaatsje moet hebben.

De dieren knikten allemaal. En hoe je het ook bekijkt, zei Ekster, het lijkt wel of elke plaats vervelend en prettig tegelijk is.

De dieren keken elkaar aan, maar ze zeiden niets. Nou, goeienacht hoor, zei Ekster en hij wipte terug naar zijn geliefde tak en stak zijn kop vol verwarde gedachten onder zijn vleugel. Maar hij ging niet slapen, helmaal niet. Met een kraaloog lette hij op het pad, dat onder de boom langs liep.

En meteen zag Ekster iemand heel zachtjes uit de open plek tevoorschijn komen.

Dat was Klein Konijn met zijn stok en zijn bundeltje.

Maar waar ging ie heen? Niet verder de weg af, helemaal niet.

- 2 Als jongen ziet hij vader soms als rivaal;
- 3 Geniet van alle belangstelling, staat altijd in de belangstelling;
- 4 Meestal slechts in zichzelf geïnteresseerd;
- 5 Voelt zich soms onzeker, tengevolge van de bezorgdheid van zijn ouders;
- 6 Meestal niet geleerd iets te bereiken door je in te spannen, maar alleen maar door iets te willen;
- 7 Als zijn wensen niet worden vervuld voelt hij zich misschien oneerlijk behandeld en weigert mee te werken.

DENKT U AAN HET STORTEN VAN UW JAARLIJKSE BIJDRAGE?

HET OUDSTE KIND

Het oudste kind heeft een hachelijke positie in het leven, als oudste zou hij recht hebben op een bevoorrechte plaats, en dat gebeurt ook vaak. Hij kan echter ontmoedigd raken bij de geboorte van een tweede kind en weigeren om verder verantwoordelijk te zijn.

- 1 Is enig kind voor een bepaalde periode en heeft dan alle aandacht;
- 2 Moet altijd de beste zijn om de superioriteit over de andere kinderen te verkrijgen en het te behouden;
- 3 Wordt bij de geboorte van een tweede kind onttroond (voelt zich soms verwaarloosd en denkt dat zijn ouders niet meer van hem houden).

Hij streeft er meestal naar om moeders aandacht te behouden of te herwinnen met positieve daden. Als dit geen resultaat oplevert slaat

hij vaak door naar de andere kant en kan onhandelbaar worden. Als de moeder de strijd aanbindt kan het een probleemkind worden.

- 4 Ontwikkelt misschien een goed gedragspatroon of raakt uitermate ontmoedigd;
- 5 Probeert soms anderen te helpen of te beschermen in zijn pogingen te winnen;
- 6 Wenst een ander kind soms dood, of uit haatgevoelens t.o.v. het tweede kind;
- 7 Als het eerste kind een jongen is die gevolgd wordt door een meisje (met een korte pauze)
 - a) kan een persoonlijk konflikt een patroon van sexuele disharmonie worden.
 - b) van een tot zeventien ontwikkelende meisjes zich sneller dan jongens en het meisje zit dan het eerste kind (de jongen) dicht op de hielen.
 - c) de jongen wil zich meestal doen gelden vanwege de maatschappelijke voorkeur en kan misschien gebruik maken van het voordelige mannelijke rollenpatroon.
 - d) het meisje ontwikkelt misschien een gevoel van minderwaardigheid.

HET TWEEDE KIND

Het tweede kind verkeert in een wat ongemakkelijke positie en gedraagt zich vaak als een stoomlocomotief, die probeert om het kind dat voor hem ligt in te halen en het gevoel heeft constant onder druk te staan.

- 1 Hij heeft nooit de onverdeelde aandacht van de ouder;
- 2 Heeft altijd een ouder kind boven zich die verder is en meer kan;

Zeg eens, Klein Konijn, heb je me niet verteld, dat je van huis weg wou omdat je daar de jongste bent?

Ja, dat is zo, zei Klein Konijn.

Kleine Eekhoorn keek Klein Konijn met grote ogen van verwondering aan. Dat is dom, zei hij, verbeeld je, dat je van huis wegloopt, omdat je de jongste bent. En dat is nu juist het allerbeste plaatsje.

Helemaal niet, riep Klein Konijn, mijn grote broers kunnen doen waar ze zin in hebben, ze hebben altijd plezier, maar ik mag nooit met ze spelen, omdat ik te klein ben. Nee, de oudste, die heeft het het beste.

Hee zeg, ik ben de oudste, riep Kleine Eekhoorn boos, en ik weet zeker, dat de kleinste het het leukste heeft. Ik moet alles doen, ik moet bij alles meehelpen, omdat ik de oudste ben. Maar de kleinste, die mag altijd gewoon maar op moeders schoot zitten.

Nou, riep Klein Konijn, jij mag toch zeker 's avonds altijd mee uit, omdat jij de oudste bent?

Wat heb je daaraan, riep Kleine Eekhoorn, kwader dan ooit, vindt jouw moeder jou niet het liefste en is ze niet altijd met jou bezig, omdat jij de kleinste bent?

Toen begon Kleine Egel mee te praten. Ik vind, dat jullie het allebei mis hebben, zei hij knorrig. Het is fijn om oudste te zijn en het is prettig om de jongste te zijn, maar als je de middelste bent, dan ben je helemaal niks. Je bent te groot om op je moeders schoot te zitten en je bent te klein om 's avonds mee uit te

gauw zag hij weer iemand anders de weg afkomen en deze keer was het Kleine Egel.

Hee daar, Kleine Egel, riep Ekster, waar wil jij nu heen op dit uur van de dag?

Ik weet helemaal niet waar ik naar toe wil, zei Kleine Egel en zijn stem klonk nogal ongelukkig. Maar ik weet wel waar vandaan ik weggelopen ben en dat is thuis.

Ekster schudde bedenkelijk zijn kop. Dit is beslist de wegloperigste dag, die ik ooit heb meegemaakt, zie hij. Vertel me nu eens precies: zoek jij een familie waar jij de kleinste kan zijn?

Dat kan me niet zo veel schelen, zei Kleine Egel treurig, als ik maar niet de middelste hoef te zijn.

ALS JE JE VERNEDERD VOELT, IS ER ALTIJD NOG WEL IEMAND, DIE JIJ OMLAAG KAN DUWEN.

Uitspraak van Rudolf Dreikurs.

Arme, arme Ekster. Hij was nu zo in de war, dat hij niet meer wist wat hij ervan denken moest. Als hij nu eens met alle weglopers samen kon praten, misschien dat hij er dan uit zou komen.

Ga met me mee, Kleine Egel, zei Ekster, ik zal je een plaats wijzen om vannacht te slapen.

Kleine Egel volgde Ekster naar de open plek bij de beek. Daar vonden ze Klein Konijn en Kleine Eekhoorn.

Ik kom jullie een kameraad brengen, zei Ekster. Hij is ook al van huis weggelopen. Toen wipte Ekster op een tak vlakbij Klein Konijn.

- 3 Heeft het gevoel niet kunnen winnen van een ouder kind dat zijn aanspraak op gelijkwaardigheid bestrijdt;
- 4 Gedraagt zich vaak alsof het meedoet aan een race, overactief en drammerig;
- 5 Als het oudste kind ergens goed in is, is het zeer waarschijnlijk dat het tweede kind zich onzeker voelt;
- 6 Is meestal de tegenpool van het eerste kind, als eerste kind afhankelijk en braaf is, is het tweede waarschijnlijk zelfstandig en slecht;
- 7 Komt *klem* te zitten als er een derde komt.

LEREN GAAT SPELENDERWIJS, ZONDER BEKOMMERNIS OM SLAGEN OF MISLUKKEN, AANPASSING AAN EISEN OF VERZET ERTEGEN.

Uitspraak van Rudolf Dreikurs

HET JONGSTE KIND

Het jongste kind heeft een zeer eigenaardige plaats in de gezinssamenstelling en wordt misschien een *vlugge* omdat hij alleen maar kinderen boven zich heeft en heeft misschien het meeste succes of hij wordt ontmoedigd en krijgt een gevoel van minderwaardigheid.

- 1 gedraagt zich vaak als enig kind;
- 2 meestal wordt alles voor hem gedaan, beslissingen worden voor hem genomen en de verantwoordelijkheid wordt hem uit handen genomen;
- 3 wordt meestal verwend;
- 4 zit in een moeilijke positie, is meestal de kleinste en de zwakste, en wat het belangrijkste is, hij wordt niet serieus genomen;
- 5 wordt soms *de baas* in het gezin;
- 6 probeert zijn broers en zussen te over-

- treffen of vermijdt een direkte machts-
strijd;
7 blijft misschien in de babyrol steken en
spant anderen voor zijn karretje;
8 voelt zich verbonden met het oudste kind,
omdat zij samen van de rest verschillen.

DE MIDDELSTE VAN DRIE

Het middelste kind van de drie heeft een onzekere plaats in het gezin, en voelt zich misschien tekort gedaan.

Hij komt er achter dat hij niet de privileges van het jongste kind heeft en ook niet de rechten van de oudste.

- 1 hij denkt dat men niet van hem houdt, en voelt zich misbruikt;
- 2 na de geboorte van het derde kind voelt het zich er tussen geklemd;
- 3 denkt misschien dat hij voortdurend oneerlijk behandeld wordt;
- 4 vindt soms zijn plaats in de groep niet;
- 5 wordt misschien erg ontmoedigd en heeft meer kans een *probleemkind* te worden.

MIDDELSTE KINDEREN IN EEN GROOT GEZIN

Kinderen die in het midden belanden van een groot gezin ontwikkelen meestal een standvastiger karakter en de onderlinge conflicten zijn meestal minder heftig, m.a.w. hoe groter het gezin, hoe minder onderlinge strijd en conflicten onder de kinderen.

IN HET ALGEMEEN:

Alle kinderen uit een gezin hebben soms positieve (plezierige) en soms negatieve (minder plezierige) gevoelens t.o.v. elkaar. Meestal hebben zij een prettige relatie wanneer zij elkaars behoeften bevredigen, omdat elk kind

naar de wijde wereld. Het duurde niet lang of hij zag iemand anders de weg afkomen.

Wie zou dat nou zijn, dacht Ekster, die is ook al niet zo groot.

Het was Kleine Eekhoorn.

Hallo Kleine Eekhoorn, riep Ekster naar beneden. Wat doe jij hier zo laat op de dag?

Ik loop weg van huis, zei Kleine Eekhoorn, dat doe ik.

Ekster was zo verbaasd, dat hij bijna van zijn tak afviel. Alweer zo een, dacht hij.

Stel je voor, zei hij hardop. Als ik het goed heb ben jij ook op zoek naar een nieuwe familie?

Natuurlijk, zei kleine Eekhoorn en hij was helemaal opgewonden. Natuurlijk ben ik op zoek naar een nieuwe familie.

Ik weet wat er aan de hand is, zei Ekster en voelde zich bijzonder slim. Jij wilt een familie vinden, waar jij de oudste kan zijn, is het niet zo?

De oudste?, riep Kleine Eekhoorn en werd nog veel opgewondener. Nee zeg, bepaald niet. Ik ben de oudste. Nee meneer, ik zoek een familie, waar ik de kleinste kan zijn en plezier kan maken, mijn moeder heeft nou helemaal geen tijd voor mij.

Die arme Ekster, hij was echt in de war. Hij wees Kleine Eekhoorn ook de goede plaats om te slapen aan en toen bleef hij bij de boom zitten en probeerde zijn gedachten te ordenen. Maar Ekster kwam niet ver met het ordenen, want al

niet een beetje laat op pad?

Ja, dat ben ik, zei Klein Konijn. Dit klonk heel erg boos.

Nou jullie kennen Ekster-die-alles-wil-weten. Hij moest hier het fijne van hebben.

Wat is er aan de hand, Klein Konijn, vroeg hij. Is er iets mis?

Ik ben van huis weggelopen, zei Klein Konijn. Zo zit dat.

Stel je voor, zei Ekster vol verbazing. En waar ga je heen, als ik vragen mag?

Ik ga een andere familie zoeken, zei Klein Konijn boos. Ik wil niet meer de jongste zijn. Nee hoor, ik ga een familie zoeken, waar ik de oudste kan zijn.

DENKT U AAN HET STORTEN VAN UW JAARLIJKSE BIJDRAGE?

Aha, nou snap ik het, zei Ekster, ofschoon hij helemaal niet begreep wat Klein Konijn bedoelde. Maar als er iets was, waar Ekster meer van hield, dan zich met iemand bemoeien, dan was het om iemand raad te geven en dus zei hij: d'r is een goed plaatsje om te kamperen, hier vlakbij. Het wordt al laat en je moet morgenochtend fris beginnen, vind je niet?

Klein Konijn bedankte Ekster-die-alles-wil-weten en ging naar het plekje dat Ekster hem had aangewezen, om te overnachten.

Ekster zat op zijn fijne lange tak in de heerlijk hoge boom en keek weer om zich heen

andere/verschillende gevoelens heeft t.o.v. elke afzonderlijke broer en/of zus is elke relatie tussen twee kinderen uit hetzelfde gezin uniek.

Ieder gezinslid spant zich in voor zijn/haar eigen plaats in de groep, houden zij elkaar scherp in de gaten om te zien hoe en wanneer een tegenstrever slaagt of faalt. Waar de een wint verliest de ander, waar de een zwakte toont of het af laat weten, springt de ander in. Zo wordt de onderlinge competitie tussen twee gezinsleden altijd tot uitdrukking gebracht in karakterverschillen of verschillen in temperament, belangstellingen mogelijkheden. Daarentegen geeft een gelijke karakterstructuur altijd aanleiding tot bondgenootschappen. Soms geven de grootste opponenten geen blijk van openlijkerivaliteit, maar vertonen een gedrag van grote verbondenheid. Desalniettemin wordt hun onderlinge competitie tot uiting gebracht in hun onderlinge conflicten. Een is misschien de leider de aktieve en machtige beschermer terwijl de ander steunt op- en ondersteuning krijgt door zwakte. Er zijn gevallen bekend waarbij een sterke onderlinge competitie onderlinge overeenstemming niet in de weg stond, maar er eerder voor zorgde dat beide zich veilig voelde met zijn methode om zijn/haar persoonlijke doelen na te streven.

Als er een groot onderling leeftijdsverschil tussen de kinderen is heeft elk kind wel iets van de eigenschappen van een enig kind. Misschien zijn er zelfs twee verschillende afdelingen in het gezin. Een groep kinderen, die qua leeftijd bij elkaar passen, dan een tussenpoos en dan weer een andere groep. Wat voor een situatie er ook moge bestaan, na verloop van tijd verandert de situatie, maar de eerder beschreven eigenschappen van de familieconstellatie blijven bestaan.

De ontwikkeling van een meisje alleen tussen jongens of andersom geeft soms specifieke problemen. Allebei hebben ze de neiging om extremen te ontwikkelen in of de vrouwelijke of mannelijke rol. In de meeste gevallen groeien ze wat geïsoleerd op en hebben gemengde gevoelens en emoties, die rol, die op het moment het meeste voordeel oplevert, wordt gespeeld.

Elk probleem in de ontwikkeling wordt veroorzaakt door onderlinge rivaliteit of het ontbreken van samenwerking binnen het gezin. Wanneer we naar ons eigen sociale leven kijken en ons afvragen waarom rivaliteit en onderlinge competitie het meest in het oogspringende aspect is van niet slechts ons sociale leven maar de gehele wereld, dan zullen we moeten erkennen dat mensen er altijd en overal naar streven te veroveren, beter te zijn dan anderen. E.e.a. is het gevolg van aangeleerd gedrag tijdens de jeugd van kinderen, die zich tijdens hun jeugd niet een gelijkwaardig lid van hun hele gezin hebben gevoeld.

Vanaf de geboorte gedraagt, denkt en voelt, een kind in reactie op de wereld, d.w.z. hoe hij/zij die wereld ervaart, m.a.w. zijn eigen interpretatie, hoe de dingen objectief gezien gebeuren is niet zo belangrijk, maar de persoonlijke beleving. Wij dienen er steeds aan te denken dat het niet belangrijk is op welke plaats een kind in de gezinsconstellatie staat, maar dat het van groot belang is hoe het door het kind geïnterpreteerd wordt!

De plaats in de gezinsconstellatie toont aan hoe het kind de situatie gebruikt en zijn levensstijl, zijn gedragspatroon op te baseren en zijn karaktertrekken te ontwikkelen.

Kenmerkende eigenschappen van de oudste, middelste en jongste:

OUDSTE

leergierig
vlug van begrip
conformerend
conservatief
nauwkeurig
gevoelig
ernstig
streberig
afhankelijk

MIDDELSTE

optimistisch
opstandig
gezellig in de omgang
agressief
zelfvertrouwen
manipuleert
vertrouwt op zichzelf

JONGSTE

ongecompliceerd
narcistisch
persoonlijkheid
voorzichtig
aanhalig
trekt er op uit
(veel)eisend
denkt vooruit

COPYDATUM; 7 MEI 1988

DE WEGLOOPDAG

UIT AANVULLEND LEESMATERIAAL BIJ KINDEREN DAGEN
ONS UIT

Uitg.: Werkgemeenschap "OUDERS".

Geschreven door Lillian Moore.

Ekster-die-alles-weten-wil, zat in de grote boom, die hij het fijnste vond, op de lange tak waar hij het liefst zat en keek om zich heen naar de wijde wereld. Wel, wel, kraste Ekster tegen zichzelf, wat een rustige dag vandaag, is er nergens iets te doen? Op hetzelfde ogenblik zag hij iemand, die de weg af kwam lopen.

Dat is een heel klein iemandje, dacht Ekster, wie zou dat nou wel wezen?

Het kleine iemandje kwam dichterbij. Heb je ooit van z'n leven, zei Ekster, als dat Klein Konijn niet is. Wat doet hij daar op dit uur van de dag en zo ver van huis. Het was Klein Konijn en hij was ook echt ver van huis. Hij droeg een stok over zijn schouder en aan het eind van de stok een dichtgeknoopte zakdoek, waar alles inzat.

Hallo, Klein Konijn, riep Ekster omlaag, ben je